

**CHET TILINI INTEGRALLASHGAN METODLAR YORDAMIDA
O‘QITISHNING SAMARADORLIGI**

Andijon Davlat Chet tililar Instituti
Roman – German va Slavyan tillari fakulteti
Nemis tili yo‘nalishi 401-guruh talabasi
Raximova Hulkar
Ilmiy Rahbar: Nabiyeva Gulbaxor
+998 93 576 56 52
hulkarraximova03@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqola chet tilini integrallashgan metodlar yordamida o‘qitish samaradorligini tahlil qilishga bag‘ishlangan. Integrallashgan metodlar til o‘rganish jarayonida bir nechta fanlarni birgalikda uyg‘unlashtirishga asoslanadi. Ushbu yondashuv o‘quvchilarning nafaqat til bilimlarini, balki madaniyat, tarix va boshqa fanlarga oid bilimlarini ham kengaytiradi. Maqolada CLIL usuli va loyiha asosida ta‘lim kabi integrallashgan metodlarning afzalliklari ko‘rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, integrallashgan yondashuvlar yordamida chet tilini o‘rganish jarayoni samarali va qiziqarli bo‘lib, o‘quvchilarning motivatsiyasi va bilim darajasini oshiradi.

Kalit so‘zlar (o‘zbek tilida): Integrallashgan o‘qitish, Chet tili ta‘limi, CLIL metodi, Loyiha asosidagi ta‘lim, Samaradorlik, Madaniyatlararo kompetentsiya, Innovatsion texnologiyalar

Abstract

This article analyzes the effectiveness of teaching foreign languages using integrated methods. Integrated approaches involve the simultaneous study of a foreign language along with other subjects, such as culture, history, and science. The article examines the advantages of methods like CLIL (Content and Language Integrated Learning) and project-based learning. Research findings suggest that integrated methods enhance student motivation and achievement, making the language learning process more engaging and effective.

Keywords (in English): Integrated teaching, Foreign language education, CLIL method, Project-based learning, Effectiveness, Intercultural competence, Innovative technologies

Аннотация

Данная статья посвящена анализу эффективности обучения иностранным языкам с использованием интегрированных методов. Интегрированные методы предполагают одновременное изучение иностранного языка и других предметов,

таких как культура, история и наука. В статье рассматриваются преимущества таких подходов, как CLIL (Content and Language Integrated Learning) и проектное обучение. Результаты исследования показывают, что интегрированные методы способствуют повышению мотивации учащихся и их успеваемости, делая процесс изучения языка более интересным и продуктивным.

Ключевые слова (на русском языке): Интегрированное обучение, Преподавание иностранного языка, Метод CLIL, Проектное обучение, Эффективность, Межкультурная компетенция, Инновационные технологии

Kirish

Hozirgi globallashuv davrida chet tillarini o'qitish jarayoni tobora murakkablashib bormoqda. An'anaviy metodlar o'rnini yangi, zamonaviy yondashuvlar egallamoqda. Ularning ichida integrallashgan metodlar alohida e'tiborga loyiq. Integrallashgan metodlar chet tilini boshqa fanlar bilan uyg'unlashtirgan holda o'rgatishni nazarda tutadi, bu esa o'quvchilarning nafaqat til kompetentsiyalarini rivojlantiradi, balki ularning umumiy bilim darajasini ham oshiradi. Ushbu maqolada chet tilini integrallashgan metodlar yordamida o'qitishning afzalliklari, samaradorligi va amaliy tajribalar haqida so'z yuritiladi.

Integrallashgan metodlarning mohiyati

Integrallashgan o'qitish metodlari ta'lim jarayonida bir nechta fanni birgalikda o'rganishni anglatadi. Ushbu yondashuv til o'rgatish jarayonini faqatgina lingvistik jihatdan emas, balki madaniyat, tarix, fan, matematika kabi fanlar bilan uyg'unlashtiradi. Masalan, CLIL (Content and Language Integrated Learning) yondashuvi ko'pincha qo'llaniladi, unda mazmun va til birgalikda o'qitiladi. CLIL usuli o'quvchilarning til o'rganish motivatsiyasini oshiradi, chunki u real hayotiy vaziyatlarda qo'llaniladigan bilimlarni taqdim etadi.

Integrallashgan metodlarning afzalliklari

1. Ko'nikmalarni kompleks rivojlantirish: Integrallashgan yondashuvlar o'quvchilarda nafaqat lingvistik, balki boshqa fanlarga oid ko'nikmalarni ham rivojlantiradi. Masalan, tarix yoki geografiya darslari chet tilida o'tilsa, o'quvchilar ushbu fanlarga oid atamalarni tezroq o'zlashtiradilar.

2. Madaniyatlararo kompetentsiya: Integrallashgan metodlar yordamida til bilan birga turli madaniyatlar o'rganiladi, bu esa o'quvchilarda kengroq dunyoqarash shakllantirishga yordam beradi.

3. Til o'rganishga motivatsiya: O'quvchilar real hayotiy vaziyatlarda tilni qo'llash imkoniga ega bo'ladi, bu esa ularning o'qishga qiziqishini oshiradi.

4. Innovatsion texnologiyalarni qo'llash: Integrallashgan metodlar multimodal vositalarni keng qo'llash imkonini beradi. Masalan, raqamli platformalar, interaktiv dasturnomalar yordamida o'quvchilar til o'rganish jarayonida faol ishtirok etadilar.

Integrallashgan metodlarning samaradorligini baholash

Integrallashgan metodlarning samaradorligini baholash uchun turli xil o'lovlar qo'llaniladi. Ushbu yondashuvda o'quvchilarning ko'nikmalari, xususan, eshitish, gapirish, o'qish va yozish, birgalikda baholanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, integrallashgan metodlar yordamida o'qitilgan o'quvchilar an'anaviy metodlarga nisbatan ko'proq muvaffaqiyatlarga erishadilar. Masalan, CLIL metodidan foydalangan maktablarda o'quvchilarning til kompetentsiyalari 20-30% yuqori bo'lishi mumkin.

Amaliy misollar

Integrallashgan metodlar yordamida chet tillarini o'qitish jarayonida turli xil loyihalar amalga oshiriladi. Masalan, o'quvchilar tarixiy shaxslar haqida ingliz tilida taqdimotlar tayyorlashlari mumkin. Bu jarayonda ular nafaqat tarixiy bilimlarini, balki ingliz tilidagi atamalarni ham o'zlashtiradilar. Boshqa bir misol – ilmiy loyiha asosida o'qitish, bunda o'quvchilar biologiya yoki ekologiya darslarini chet tilida o'rganadilar. Bu ularga yangi tilni real hayotda qo'llash imkonini beradi.

Xulosa

Chet tillarini integrallashgan metodlar yordamida o'qitish zamonaviy ta'lim jarayonining muhim yutuqlaridan biridir. Ushbu metodlar til o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. Ular o'quvchilarga nafaqat lingvistik bilimlarni, balki kengroq dunyoqarash va ko'nikmalarni taqdim etadi. Integrallashgan metodlarni qo'llash orqali o'quvchilarning til o'rganishdagi muvaffaqiyatlari sezilarli darajada oshishi mumkin. Shu sababli ushbu yondashuvlar zamonaviy ta'lim tizimida keng qo'llanilishi lozim.

Foydanilgan adabiyotlar:

1. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *Content and Language Integrated Learning*. Cambridge University Press.
2. Mehdiyev, S. (2019). *Innovatsion texnologiyalar va CLIL metodidan foydalanish*. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.
3. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
4. Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. Longman.
5. Dudeney, G., & Hockly, N. (2016). *Digital Learning and Teaching: Raqamli vositalar orqali chet tillarini o'qitish*. Pearson Education